

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ ΣΤΟ BYZANTIO

Γ. Ν. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Οικογενειακή ζωή (1)

ΓΑΜΟΣ:

- Όριο ηλικίας (αγόρια 14 ετών, κορίτσια 12 ετών)
- Πριν το γάμο → συμβόλαιο (προίκα νύφης, δώρα γαμπρού)
- Γαμήλιο γλέντι
- Το Κράτος επέτρεπε το διαζύγιο, αν το ήθελαν και οι δύο

**Ο Ιησούς
στεφανώνει τον
Νικηφόρο ΙΙΙ και τη
Μαρία της Αλανίας**

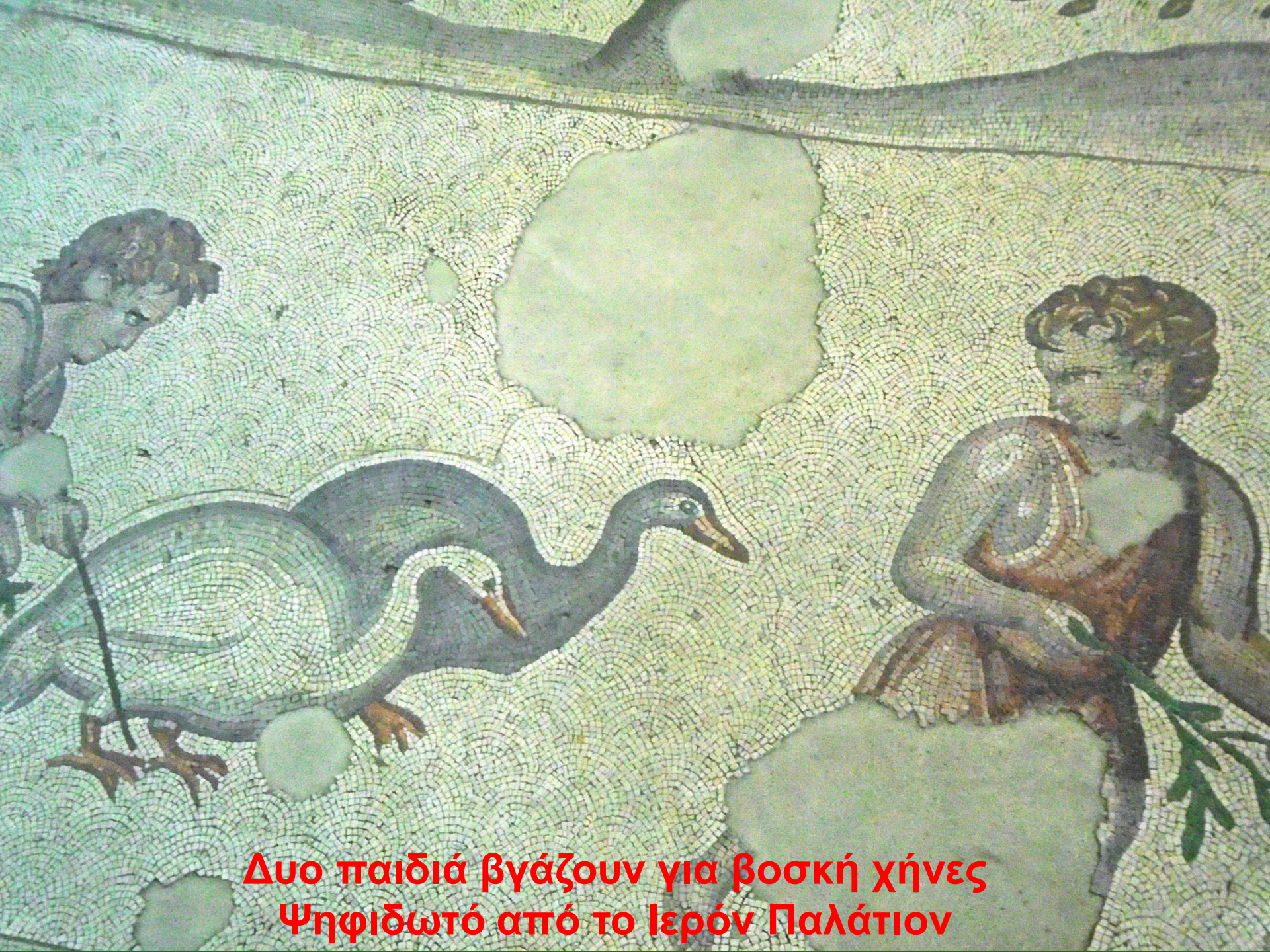
Οικογενειακή ζωή (2)

ΠΑΙΔΙΑ:

- Η γέννηση ήταν ένα χαρμόσυνο γεγονός
- Το κάθε παιδί, αρχικά, μαζί με το βαφτιστικό του όνομα είχε δίπλα και το όνομα του πατέρα του σε γενική (π.χ. Γεώργιος Νικολάου, δηλαδή Γεώργιος γιός του Νικολάου). Αργότερα οι αριστοκρατικές οικογένειες υιοθέτησαν επώνυμα (Κομνηνός, Παλαιολόγος, Δούκας κ.α.)
- Το παιδί το νανούριζαν διαβάζοντας παραμύθια ή ιστορίες από την Αγία Γραφή.
- Αργότερα πήγαινε στο Σχολείο.

**Παιδί με ένα κουταβάκι
Ψηφιδωτό από το Ιερόν Παλάτιον**

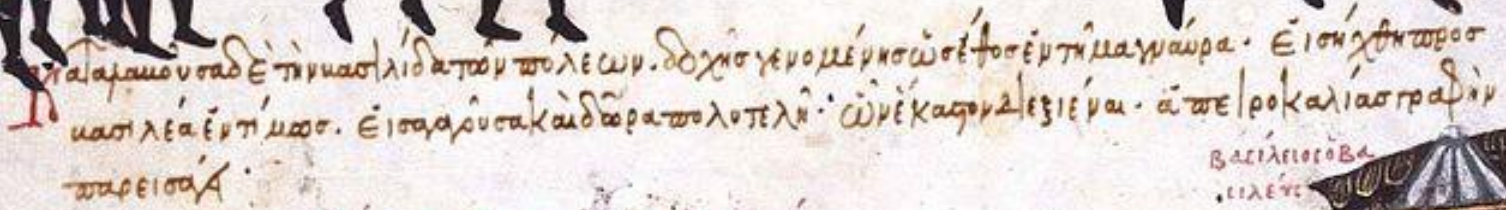
**Δυο παιδιά βγάζουν για βοσκή χήνες
Ψηφιδωτό από το Ιερόν Παλάτιον**

Οικογενειακή ζωή (3)

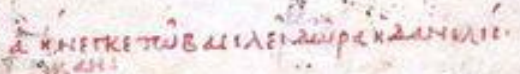
ΓΥΝΑΙΚΕΣ:

- Δεν είχαν τα ίδια δικαιώματα με τους άντρες.
- Έπαιζαν σημαντικό ρόλο στη διαχείριση του σπιτιού.
- Είχαν περιορισμένη συμμετοχή στην κοινωνική ζωή
- Έβγαιναν από το σπίτι πάντα με συνοδεία και με σκεπασμένο το πρόσωπο

MINI: 11

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΒΑ
ΛΙΛΕΥΣ

Το Σχολείο

- 1^η Βαθμίδα (7-11 ετών) Γραμματιστής
- 2^η Βαθμίδα (12 και άνω) Γραμματικός
- Μαθήματα: Ανάγνωση, Γραφή, Γραμματική, Ρητορική, Φιλοσοφία, Αριθμητική, Γεωμετρία, Αστρονομία, Μουσική
- Διδασκαλία Ομήρου, κλασσικών και μεταγενέστερων συγγραφέων
- Πληρωμή Διδάκτρων, εκτός από τα σχολεία για τα ορφανά
- Εκκλησιαστικά Σχολεία
- Πανεπιστήμια

Μάθημα Φιλοσοφίας στο Βυζάντιο

Μικρογραφία από το Χρονικό του Ιωάννη Σκυλιτζη, Μαδρίτη

Ασθένεια, ιατρική και Κοινωνική περίθαλψη, θάνατος

- Σε κάθε πόλη υπήρχε Νοσοκομείο, μεγάλο, ανάλογα με το μέγεθός της
- Ιδιώτες Γιατροί
- Πολλοί κατέφευγαν σε μάγια (παρά την αντίδραση της Εκκλησίας)
- Η Εκκλησία ίδρυε πτωχοκομεία, ορφανοτροφεία, γηροκομεία κ.α.

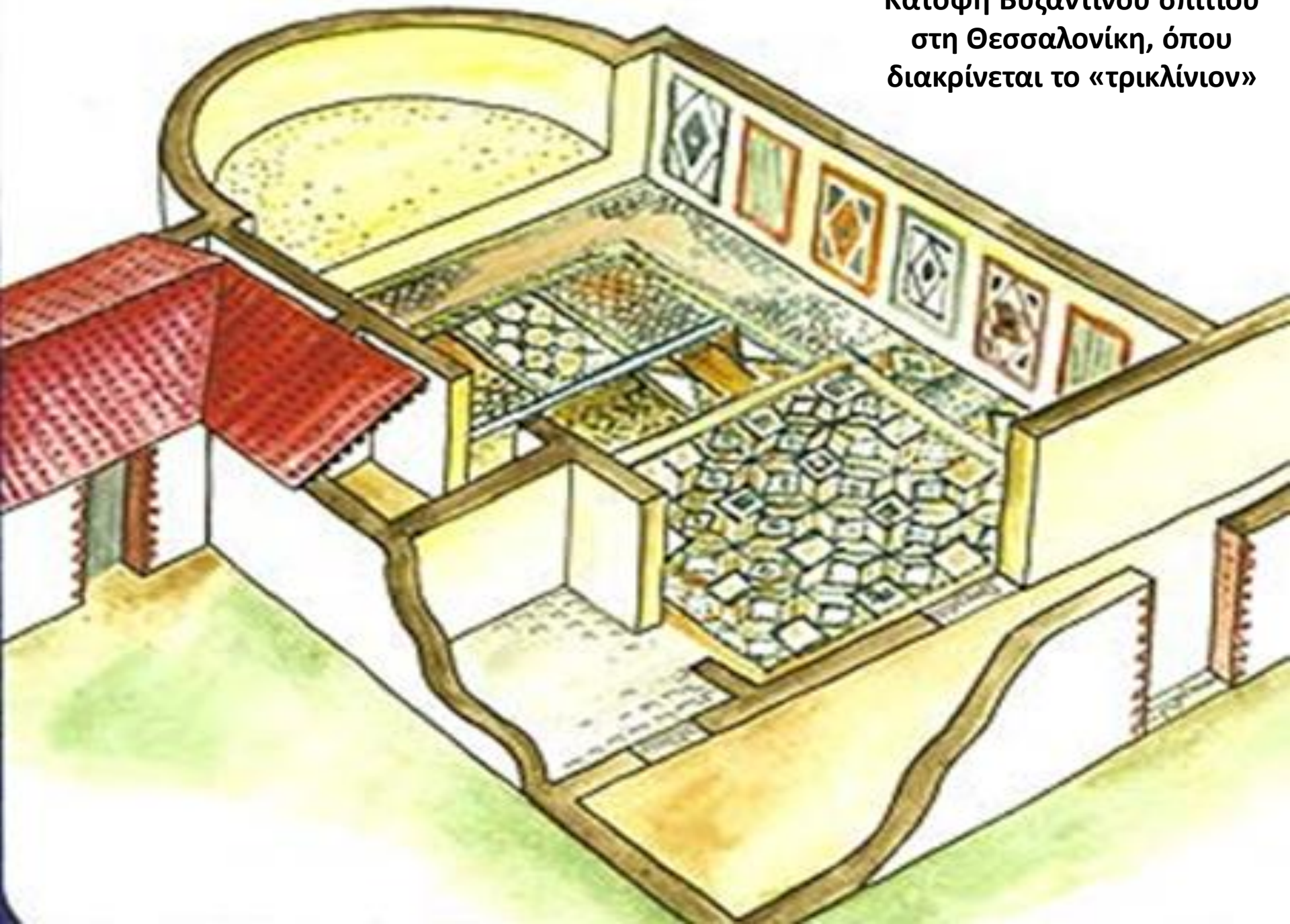
Ο θάνατος του Κωνσταντίνου Ζ΄ Πορφυρογέννητου
Μικρογραφία από το Χρονικό του Ιωάννη Σκυλίτζη, Μαδρίτη

Η κατοικία (1)

ΠΟΛΕΙΣ

- Ο κεντρικός χώρος ενός Βυζαντινού σπιτιού ήταν η κεντρική αίθουσα υποδοχής, το «τρικλίνιον»
- Γύρω από αυτό υπήρχαν τα άλλα δωμάτια
- Σχεδόν πάντα υπήρχε παρεκκλήσι ή εικονοστάσι
- Τα σπίτια ήταν συνήθως διώροφα
- Οι φτωχοί ζούσαν σε άθλια σπίτια

Κάτοψη Βυζαντινού σπιτιού
στη Θεσσαλονίκη, όπου
διακρίνεται το «τρικλίνιον»

**Το «τρικλίνιον» ενός βυζαντινού σπιτιού στη Θεσσαλονίκη
(Βυζαντινό Μουσείο Θεσσαλονίκης)**

Η κατοικία (2)

ΥΠΑΙΘΡΟΣ

- Οι χωρικοί ζούσαν σε διώροφα σπίτια, στα οποία το ισόγειο ήταν κοτέτσι ή στάβλος και ο πάνω όροφος κατοικία.
- Οι μεγαλοκτηματίες και οι αριστοκράτες έμεναν έξω από τα χωριά σε επαύλεις, συχνά οχυρωμένες, με εσωτερικούς κήπους.

Η ενδυμασία και η μόδα (1)

ΑΝΤΡΕΣ

- Στις πόλεις φορούν μακρύ χιτώνα, μπότες (το χειμώνα και ανατολίτικα παπούτσια το καλοκαίρι
- Στην ύπαιθρο φορούν στιχάρια χωρίς μανίκια, με ζώνη στη μέση και βράκες ως τον αστράγαλο. Είναι ξυπόλυτοι ή με παπούτσια ανοιχτά στη φτέρνα.

Η ενδυμασία και η μόδα (2)

ΓΥΝΑΙΚΕΣ

- Φορούν πάνω από το στιχάριο ιμάτιο με μακριά μανίκια.
- Φροντίζουν τα μαλλιά τους και μακιγιάρονται.
- Τα ενδύματά τους είναι πολυτελή, μεταξένια ή λινά.

Ο Ιουστινιανός και η ακολουθία του
(Ψηφιδωτό στον Άγιο Βιτάλιο της Ραβέννας)

Η αυτοκράτειρα Θεοδώρα και η ακολουθία της
(Ψηφιδωτό στον Άγιο Βιτάλιο της Ραβέννας)

Η διατροφή

- Οι Βυζαντινοί, αγαπούν τα πολλά και καλομαγειρεμένα φαγητά.
- Τα μέσα και κατώτερα στρώματα, για οικονομικούς λόγους δεν είχαν όμως πρόσβαση σε ποικιλία φαγητών

Αντικείμενα καθημερινής χρήσης στη Βυζαντινή κουζίνα
(Βυζαντινό Μουσείο Θεσσαλονίκης)

Η ψυχαγωγία

- Ιππόδρομος: α) αρματοδρομίες
β) θρησκευτικές τελετές
γ) πομπές
δ) θρίαμβοι αυτοκρατόρων
ε) θεατρικές παραστάσεις
- Απόκριες
- Νέα Σελήνη → φωτιές
- Επαρχία: πανηγύρια (μάγοι, ταχυδακτυλουργοί κ.α.)

Ο Ιππόδρομος της Κωνσταντινούπολης

Ο μοναχισμός (1)

- Αρχή του, η αποχώρηση του Χριστού στην Έρημο για 40 ημέρες πριν ξεκινήσει το κήρυγμά του. Αλλά και πολλοί προφήτες (Ηλίας)
- Αρχικά πήγαιναν σε σπηλιές στην έρημο. Λέγονταν αναχωρητές ή στυλίτες και περνούσαν τη ζωή τους με προσευχές, νηστεία, αγρυπνία κ.α.

Ο μοναχισμός (2)

Ο μοναχισμός διακρίνεται σε:

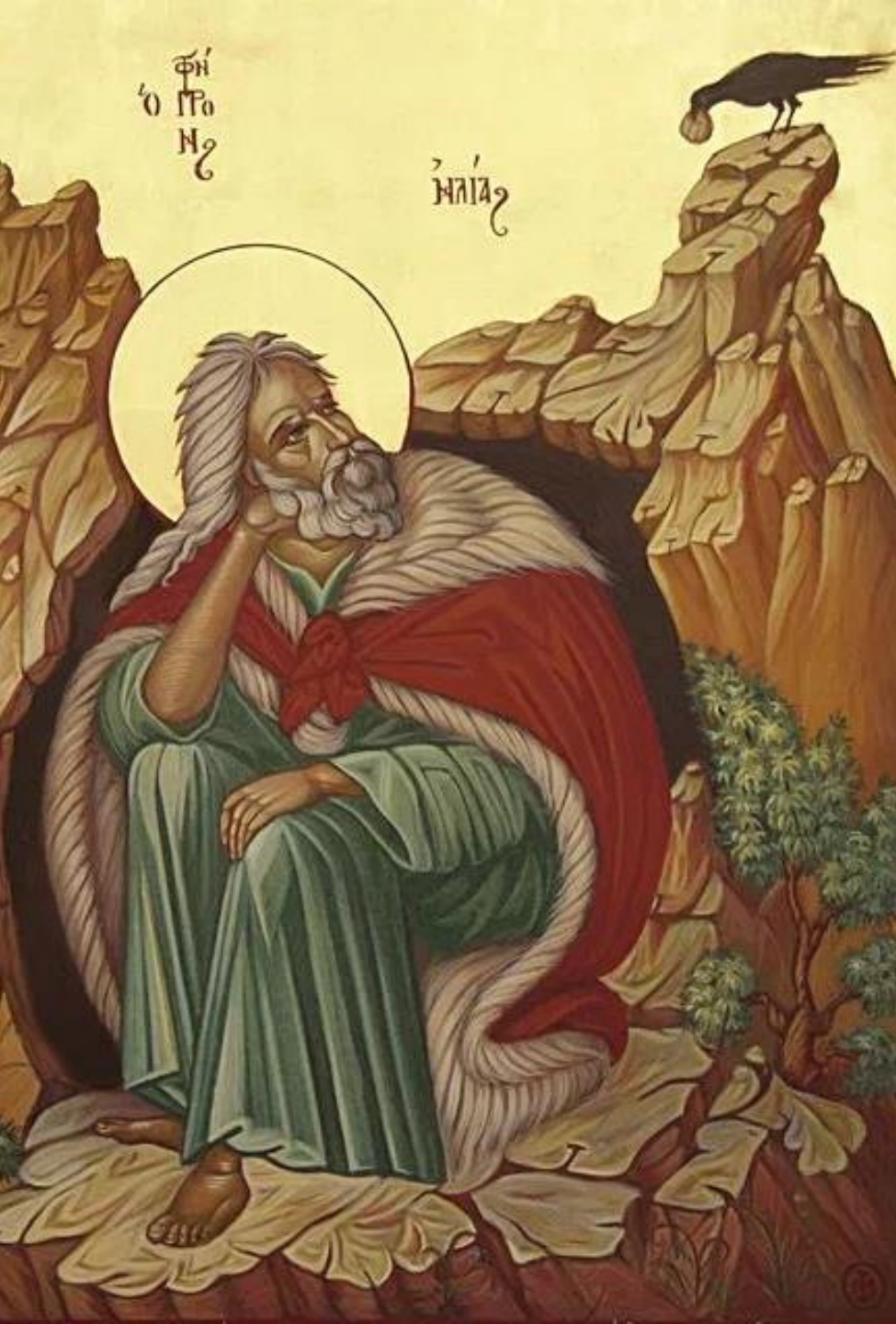
A) καθαρά μοναχισμό (Άγιος Αντώνιος)

B) Κοινοβιακό Μοναχισμό → Μοναστήρια
(Παχώμιος)

Ξεκίνησε από την Αίγυπτο.

Μοναχικά κέντρα: Όλυμπος Βιθυνίας, Λάτρος,
Καππαδοκία, Άγιο Όρος

Πολλοί αυτοκράτορες παραχώρησαν προνόμια
στα μοναστήρια

Ερείπια Βυζαντινού Μοναστηριού στο όρος Λάτμος της Μικράς Ασίας

Τοιχογραφία Βυζαντινού Μοναστηριού στο όρος
Λάτμος της Μικράς Ασίας

ΑΓΙΟ ΟΡΟΣ

ΑΓΙΟ ΟΡΟΣ Ιερά Μονή Γρηγορίου

Σκήτη μοναχού στο Άγιο Όρος

Το καλυβάκι στο οποίο έμενε ο Άγιος Παΐσιος

Η Μονή Στουδίου στην Κωνσταντινούπολη

Το συγκεκριμένο μάθημα βρίσκεται στις σελ. 70-73 του σχολικού βιβλίου

Δανειστήκαμε το οπτικό υλικό από:

- Το προσωπικό φωτογραφικό αρχείο του κ. Σωτηρόπουλου
- wikivisually.com/wiki/Byzantine_dress
- realhistoryww.com
- Wikipedia
- 3gym-ag-anarg.att.sch.gr
- pemptousia.gr
- thebyzantinelegacy.com
- topoguide.gr
- coins.ekt.gr/
- paterthanasios.com/
- <http://byzantinemilitary.blogspot.com/>